

Obsah

DVĚ VDOVY

9—96

- O ráz a námět nové opery 10
- Nalezení námětu 11
- Nový libretista — Emanuel Züngel 13
- Zünglovo libreto 14
- Těžké podmínky Smetanovy práce 14
- Postup komposice 16
- České opery předcházející Dvě vdovy 17
- Původní podoba díla 19
- Příprava k premiéře 20
- Vzrušené ovzduší 20
- Připomínka Jana Nerudy 21
- Novinářská předehra 22
- Premiéra 23
- Smetanův triumf 23
- Záznam v deníku 25
- Honorář a dík libretistovi 25
- Kritika hodnotí novinku 26
- Světlý vzor komické opery salonní 26
- Paralela »velikého reformátora v říši« 28
- Znamení obohacení české operní literatury 29
- Pochvala i výhrady 29
- Naprosté znehodnocení 31
- ... hlasitý smích nad bláznem... 32
- ... nestoudné přechvalování... 33
- Nezajímavé libreto 33
- Fantasií posluchače uložena tu práce trudná 34
- Překvapující referát z pera stoupence 36
- ... co platno vše snažení... 37
- Referent radí Smetanovi 38
- Proti »povodní jizlivosti« 40
- Jan Neruda ironisuje kritiku 41
- Vliv nepříznivé kritiky 41
- Neradostný osud díla 42
- Smetana bez jakýchkoli příjmů 43
- Nová úprava »Dvou vdov« 44

Práce v hmotné tísní 45
Postup a rozsah práce 46
»Snad se mně to podařilo« 46
Mnoho práce — žádná odměna 47
K nové premiéře 48
Znovu na jevišti 50
Referáty jen shovívavé 51
Zklamání naděje v lepší osud díla 51
Skladatelův zisk 52
Vstup na zahraniční jeviště 52
Co zavdalo podnět 53
Smetanova iniciativa 54
»... jen moje choroba mne nutí...« 55
Jednání bylo navázáno 55
Finanční podmínky 57
Smetana se brání nevýhodným nabídkám 57
Premiéra v Hamburku 60
Trochu radosti 60
A opět zklamání — svévolná úprava díla 61
Nesplněné finanční naděje 62
Smetana protestuje proti degradaci své práce 63
Ludevít Procházka zprostředkuje 66
Jednání v Drážďanech 66
»Jsem skladatelem českým« 67
Proti poděkování hamburskému obcenstvu 68
Připomínka »Ženských listů« 69
Na adresu českých kosmopolitů 71
Neúspěch hamburského provedení 72
»Dvě vdovy« po Smetanově smrti 73
Po řadě let opět na jeviště — v nové úpravě 74
Oprávec zasahuje 75
Množství zbytečné hudby 75
Nové rozdělení díla 76
Oprávec předělává nové dějství 77
Uspořádání přidělaného dějství 78
Opatření vhodné hudby 79
Dokončení základních úprav 80
Drobné zásahy 80
Přebytečná a nedostávající se hudba 82

Neomluvitelnost zásahů do Smetanova díla 82
Postoj doby k oprávcovu dílu 83
Oprava nepomohla 84
Částečný návrat k Smetanovu znění 85
Dílo opět jen Smetanovo 85
Reprodukční nároky zpěvohry 86
Představitelky Karoliny 86
Představitelky Anežky 88
Představitelé Ladislava 90
Představitelé Mumlala 91
Představitelé Lidky a Toníka 92
Představitelky panské 92
Dirigenti 93
Režie 93
Do nových osudů 94

HUBIČKA

99—207

Neuskutečněný záměr 99
Osud tvrdě zasahuje do Smetanova života 100
Počátky choroby, útoky její i nepřátel 100
Choroba ústí v hluchotu 102
Smetana popisuje své ohluchnutí 103
Veřejnost se dovídá o Smetanově onemocnění 104
Surovost nepřátel 104
Smetana se zatímně vzdává práce v divadle 105
O existenci 106
Návrh i prosba k divadelnímu družstvu 107
O získání prostředků k léčbě u zahraničních odborníků 109
Prosba k švédským přátelům 109
Švédští přátelé pomáhají 111
Smetanův dík i starost se zasláním peněz 112
Pomoc domova 113
Nepřátelé se nezastavují ani před Smetanovou tragedií 113
Surovost bez hranic a mezí 114
Nepřátelé ponižují hovory o služném z milosti 116
Jan Neruda zakročuje 118
Cesta k zahraničním odborníkům 120
Smetana pozbývá naděje 120

- Jak byl léčen 121
Stav při počátku komposice »Hubičky« 122
Stále existenční starosti 122
Odkázán na milost a nemilost spoluobčanů 123
Odmítnut 125
Lásky žal 125
Duch vše přemáhající 126
Ztráta sluchu neporušila tvůrčí schopnost 127
Počátky »Mé vlasti« 127
Znovu za operním libretem 128
Smetanovy pochybnosti o námětu »Hubičky« a jejich roz-
ptýlení 129
O souhlas Karoliny Světlé 130
Eliška Krásnohorská — nová a poslední Smetanova libre-
tistka 131
Její zájem o hudbu 132
Zaujetí pro národní věc 132
Literární práce 133
O rovnoprávnost žen 133
Práce libretistická 134
Stíny života 135
Přednosti nového libreta 136
Smetanovy zásahy 138
Stanovisko Krásnohorské k Smetanovým přáním 138
Počátky Smetanovy práce 140
Humorná epizoda 140
Radost z práce 141
Přání Krásnohorské 141
První posluchači »Hubičky« 143
První kritika 143
Krásnohorská řeší otázku honoráře 146
Dokončení opery a její odevzdání divadlu 147
Jednání o honorář 147
Němec smlouvá s českým skladatelem 150
Využití Smetanovy situace 151
Smetana očekává premiéru 152
Víra ve vítězství nové opery 153
Dvě Dvořákovy opery předcházejí »Hubičku« 153

Průběh premiéry 155
V. V. Zelený vzpomíná 156
Kritika jen v listech Smetanovi příznivých 157
Výtky libretu 158
Mírnější kritika 158
Zákrok Krásnohorské 159
Příkřejší kritika a návrhy zlepšovacích úprav 161
Poznámky Krásnohorské 162
Smetanovo stanovisko 164
Smetanova benefice 164
Slavný večer 165
Eliška Krásnohorská vzpomíná 167
Smetanovo dojetí 168
Nesmiřitelní nepřátelé 168
»Pánové, to je barbarství« 170
Hluchota je tlachem... 172
Karolina Světlá zachycuje »hlas lidu« 175
Smetana užívá honoráře za »Hubičku« 175
Zásluha »Hubičky« 177
O vydání klavírního výtahu 177
Smetana a Karolina Světlá 178
Libreto dvakrát vydané 182
Smetana o nejkrásnějším místě svých oper 183
Příliš dlouhé dueto 185
Příznivé osudy »Hubičky« 186
Oslava Smetanova jubilea 187
Osudy »Hubičky« 188
Sté představení 190
Další jubilejní představení 190
Provádění díla 191
Paloucký 191
Vendulka 192
Lukáš 193
Tomeš 195
Martinka 196
Matouš 196
Barča 197
Strážník 197

Dirigenti 198
Výprava 198
»Hubička«v cizině 203

TA JEMSTVÍ

211—305

Smutky života 212
Horšící se zdravotní stav 213
Vliv choroby na pracovní schopnost 214
Ubíjející starosti hmotné 215
Marné prosby 216
Stále bez příjmu 218
»Je to bída!« 219
Maýr opět na scéně 220
Nezlomná síla ducha 220
Nové životní prostředí 221
Jednání o novém libretě 222
O název příští opery 223
Začátky komposice 225
»Vnitř neznám než bol a starost« 226
Krásnohorská dodává zbytek libreta 227
Libretistčiny rady a vysvětlení 228
Smetana o obtížích své práce 230
Krásnohorská povzbuzuje 231
»... moje hudba bude málo komická...« 232
Smetana pamatuje na zpěváky 233
Krásnohorská hodnotí ukázky z opery 234
Zprávy o pražských událostech 234
Krásnohorská referuje o Dvořákově opeře »Šelma sedlák« 235
Význam dopisu Krásnohorské 240
Smetanovo stanovisko 240
Na zájmu ciziny nezáleží 241
Ještě jednou otázka honoráře za libreto 243
Dokončení opery 244
Nové dohadování s družstvem o finančních podmínkách 245
Družstvo chce na Smetanovi ušetřit 246
Smetana se brání 247
Úspěšné ukončení pokořujícího vyjednávání 250
Pokyny ke studiu opery 251

Charakteristika některých postav opery	253
Dopis libretistce	253
Na premiéru do Prahy	254
České novinky před »Tajemství«	255
Novinářská příprava premiéry	256
Premiéra a její průběh	257
Stíny představení	259
Kritika a novinka	260
Národní listy	261
Pokrok	263
Stanovisko pivodoců	265
Referát v Lumíru	271
Chvály i výhrady Otakara Hostinského	272
Smetana o problémech komposice »Tajemství«	277
Otakar Hostinský pochybuje o libretistických schopnostech Elišky Krásnohorské	278
Jan Neruda vítá »Tajemství«	279
Osudy »Tajemství«	280
Smetanova benefice	281
Smetanův dar Elišce Krásnohorské	281
Po slibném začátku zájem o dílo upadá	282
Vstup do Národního divadla	284
Chatrné provedení	285
Nezájem obecnstva i divadelní správy	287
Karel Kovařovic zlepšuje osudy díla	288
Z novější historie opery	288
Tvůrci osudů »Tajemství«	290
Dirigenti	290
Režiséři	292
Výtvarníci	293
Zpěváci	295
Malina	295
Kalina	296
Panna Roza	297
Blaženka	298
Vít	299
Bonifác	300
Skřivánek	301

Zedník 301
Zájem ciziny 302
Nedoceněné dílo 302

SEZNAM ILUSTRACÍ V TEXTU 304

SEZNAM OBRAZOVÝCH PŘÍLOH 305—309

*Smetanovská bibliografie, osobní a věcný rejstřík k celému dílu
uvedeny v posledním svazku*